

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۱۲/۱۹
تاریخ بررسی مقاله: ۸۸/۰۲/۱۰
تاریخ پذیرش مقاله: ۸۸/۰۳/۱۲

مجله دست آوردهای روان‌شناختی
(علوم تربیتی و روان‌شناسی)
دانشگاه شهید چمران اهواز، پاییز و زمستان ۱۳۸۸
دوره‌ی چهارم، سال ۱۶-۳، شماره‌ی ۲
ص: ۱۶۶-۱۵۳

رابطه بین عزت نفس و انگیزه موفقیت و اضطراب کلاس زبان خارجی با عملکرد دانشجویان در درس زبان انگلیسی

سارا نیسی*

مرتضی یمینی**

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، بررسی رابطه عزت نفس، انگیزه موفقیت و اضطراب کلاس زبان خارجی با عملکرد دانشجویان در درس زبان انگلیسی بود. ۱۹۸ دانشجوی مقطع کارشناسی رشته روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز در این تحقیق به عنوان نمونه تحقیق شرکت کردند. در این تحقیق چهار پرسشنامه شامل پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت، پرسشنامه انگیزه موفقیت، پرسشنامه اضطراب کلاس زبان خارجی، و پرسشنامه انگیزش تحصیلی مورد استفاده قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی ساده و رگرسیون چندگانه به منظور تبیین روابط بین متغیرها استفاده گردید. یافته‌های تحقیق نشان داد که بین عزت نفس و عملکرد در زبان خارجی دانشجویان رابطه مثبت معنی‌دار وجود دارد. همچنین بین انگیزه موفقیت و عملکرد در زبان خارجی دانشجویان رابطه مثبت معنی‌دار وجود دارد. نتیجه‌های نیز نشان دادند که بین اضطراب کلاس زبان خارجی و عملکرد در زبان خارجی رابطه منفی معنی‌دار وجود دارد. نتیجه‌های رگرسیون نیز نشان دادند که بهترین متغیرهای پیش‌بینی کننده عملکرد در زبان خارجی انگیزه موفقیت و اضطراب کلاس زبان بودند.

کلید واژگان: عزت نفس، انگیزه موفقیت، اضطراب کلاس زبان خارجی، عملکرد در درس زبان خارجی

* کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز (نویسنده مسؤول) saraneisi@gmail.com

** استادیار بازنشسته گروه زبان انگلیسی دانشگاه شیراز mortazayamini@gmail.com

مقدمه

یادگیری زبان خارجی اصولاً با یادگیری زبان اول و نیز از یادگیری علوم آموزشی متفاوت است. محققان و معلمین در سال‌های متمادی سعی بر پیدا کردن عامل‌هایی داشتند که بر موفقیت و شکست افراد در یادگیری زبان خارجی مؤثر هستند. امروزه یکی از مشکلات عمده‌ی معلمان و نیز پژوهشگران در اغلب کشورها آن است که چرا بعضی از افراد در یادگیری زبان خارجی همواره دچار مشکل می‌باشند.

در دهه‌های اخیر پژوهش‌های متعددی در رابطه با عامل‌های مؤثر و مرتبط با یادگیری زبان خارجی صورت گرفته است. برخی از این تحقیق‌ها به عامل‌های شناختی از قبیل هوش تأکید داشته‌اند و هوش و مهارت‌های شناختی فرد را از عامل‌های اصلی و عمده‌ی موفقیت یا شکست افراد در یادگیری زبان خارجی دانستند. اما تحقیق‌های اخیر حاکی از آن است که یادگیری زبان خارجی به جز عامل‌های ذکر شده به عامل‌های دیگری از قبیل متغیرهای عاطفی و شخصیتی نیز بستگی دارد. برای مثال هیلگارد^۱ (۱۹۶۳) و براون^۲ (۱۹۷۳) نقش مهم و اساسی متغیرهای شخصیتی در یادگیری زبان خارجی را مورد تأکید قرار داده‌اند. همچنین رایبن^۳ (۲۰۰۱) به اهمیت عامل‌های شخصیتی - روانی مانند: اضطراب، عزت نفس و انگیزه‌ی موفقیت در یادگیری زبان خارجی تأکید دارد. علاوه بر این، اکسفورد^۴ (۱۹۹۰)، جنبه‌ی اثربخشی یادگیرنده بر موفقیت یا شکست او در یادگیری زبان دارای اثرهای بسیار مهم می‌داند. استیم^۵ (۱۹۸۳) نیز ادعا می‌کند که اثربخشی یادگیرنده نسبت به مهارت‌های شناختی در اغلب موارد در یادگیری زبان مؤثر است. این ادعا بواسطه‌ی تعداد زیادی از مطالعه‌های اخیر که ادعا می‌کنند متغیرهای اثربخشی یادگیرنده دارای اثر با معنی بر یادگیری زبان دارد، حمایت شده است (اسپولسکی^۶، ۱۹۸۹، گاردنر^۷ و مک‌لین تیر، ۱۹۹۲، ۱۹۹۳). نقش اساسی متغیرهای اثربخشی یادگیرنده بیش‌تر به وسیله براون (۱۹۹۴) مورد تأکید قرار گرفته است.

- 1- Hilgard
- 2- Brown
- 3- Ryan
- 4- Oxford
- 5- Astim
- 6- Spolsky
- 7- Gardner & McIntyre

از جمله متغیرهای اثربخش در یادگیری زبان که بیش تر مورد توجه محققان قرار گرفته‌اند، انگیزه‌ی موفقیت، عزت نفس و اضطراب زبان خارجی است (که دو متغیر اول نقش تسهیل کننده و متغیر سوم نقش بازدارنده در یادگیری زبان خارجی دارند). در رابطه با مفهوم و رابطه‌ی متغیرهای ذکر شده با یادگیری زبان خارجی مطالعه‌های زیادی صورت گرفته که به اهم آنها در این پژوهش پرداخته می‌شود. در ابتدا به مفهوم متغیر انگیزه‌ی موفقیت و سپس مطالعه‌های مربوط پرداخته می‌شود. انگیزه‌ی موفقیت اولین بار توسط مککلند (۱۹۶۱) مطرح گردید. او انگیزه‌ی موفقیت را به عنوان علاقه‌ی ناخودآگاه برای برتری از طریق تلاش‌های شخصی تعریف می‌کند. به نظر او فرد دارای این انگیزه، هدف‌هایی را برای خود در نظر می‌گیرد و جهت حصول آنها تلاش و احساس مسؤولیت می‌نماید و جهت رسیدن به آنها مخاطره می‌کند و بطور فعالانه اطلاعاتی از طریق بازخورد، برای تلاش‌های خود به دست می‌آورد. مک کلند و همکاران او (۱۹۶۱) بیان می‌دارند که این انگیزه در برخی افراد بیش تر از افراد دیگر است و بستگی به تجربه‌های اجتماعی شدن فرد دارد. در خصوص رابطه‌ی این انگیزه با یادگیری زبان خارجی مطالعه‌های متعددی صورت گرفته است. تل^۱، دیرون و پارکی و کاوینگتون (۱۹۹۸)، رابطه بین انگیزه‌ی موفقیت و موفقیت تحصیلی را مورد مطالعه قرار دادند. نتیجه‌های تحقیق آنها نشان داد که بین این دو متغیر رابطه‌ی بسیار قوی و مثبت معنی‌دار وجود دارد. گاردنر و لمبرت^۲ (۱۹۷۲) نیز دریافتند که موفقیت در زبان با انگیزش فرد مرتبط است و انگیزش به نوبه‌ی خود متأثر از نگرش‌های فرد می‌باشد. گاردنر و اسمیت^۳ (۱۹۸۱) نیز اثرهای استعداد، نگرش و انگیزش بر موفقیت در زبان فرانسه‌ی دانشجویان را هم مورد بررسی قرار دادند. نتیجه‌های آنها نشان داد که از بین متغیرهای مذکور، انگیزش بیش‌ترین همبستگی با موفقیت دانشجویان در یادگیری زبان فرانسه داشته است. مارتینز^۴ (۲۰۰۳) نیز در مطالعه‌ی خود اثرهای انگیزه‌ی موفقیت بر موفقیت افراد در یادگیری زبان خارجی را مورد تأیید قرار داد. همچنین تعدادی از محققان و نظریه‌پردازان (برای مثال، والکیو^۵ ۲۰۰۰) به اقناع رسیده‌اند

1- Teel, Debruin, Parecki, & Covington

2- Gardner and Lambert

3- Gardner & Smythe

4- Martinz

5- Walku

که انگیزش درونی نسبت به انگیزش بیرونی، دارای رابطه‌ی مثبت با یادگیری زبان خارجی است.

دومین متغیر مورد مطالعه در پژوهش حاضر اضطراب کلاس زبان خارجی است. اضطراب کلاس زبان خارجی متفاوت از انواع دیگر اضطراب مربوط به عملکرد و تحصیل باید مدنظر قرار گیرد. چون نه تنها مربوط به یک موقعیت خاص است، بلکه بواسطه‌ی مشخصه‌های بی‌نظیری از یادگیری زبان در کلاس متمایز می‌گردد. هارویتز، هارویتز و کوپ^۱ (۱۹۸۶) اشاره می‌کنند که اضطراب زبان خارجی نباید بعنوان ترس‌های انتقال یافته به یادگیری زبان خارجی تلقی شود. بلکه بعنوان آمیخته واضح از ادراکات خود، اعتقادات، احساسات و رفتارهای مربوط به کلاس یادگیری زبان خارجی که از منحصر به فرد بودن فرآیند یادگیری زبان ناشی می‌شود، مدنظر قرار دهیم. اگر چه بعضی تحقیق‌ها در مورد یادگیری زبان دوم، رابطه‌ی بین اضطراب از کلاس زبان و یادگیری آن زبان نیافتند (پیمسلا، لودوینگ و اندرو^۲، ۱۹۶۲؛ بکمن^۳، ۱۹۶۷)، اما اکثر مطالعه‌ها رابطه‌ی منفی بین این متغیرها را نشان دادند. برای مثال، تحریری^۴ (۲۰۰۳) رابطه‌ی بین اضطراب کلاس زبان خارجی با عزت نفس یادگیرندگان را مورد مطالعه قرار داد. نتیجه‌ی این مطالعه رابطه‌ی منفی معنی‌دار بین اضطراب کلاس زبان خارجی با عزت نفس یادگیرندگان را نشان داد. کاستین^۵ (۱۹۷۵) نیز در مطالعه‌ی خود نشان داد که نمره‌ها در درس زبان فرانسه با اضطراب کلاس زبان رابطه‌ی منفی داشتند.

همچنین سوین و برنابی^۶ (۱۹۷۶) در مطالعه‌های خود دریافتند که بین اضطراب از کلاس زبان فرانسه و عملکرد کودکان در این زبان رابطه منفی بوده است.

موفقیت در یادگیری زبان خارجی برای برخی زبان‌ها رابطه‌ی منفی معنی‌داری با اضطراب کلاس زبان خارجی نشان داد (گاردنر و مکین تری، ۱۹۹۲ برای زبان فرانسه، هورویتز و همکاران^۷، ۱۹۸۶ برای زبان اسپانیولی، ایدا^۸، ۱۹۹۴ برای زبان ژاپنی). سیتو و

-
- 1- Horwitz, Horwitz, & Cope
 - 2- Pimsleur, Ludwig, & Andrew
 - 3- Bekman
 - 4- Tahriri
 - 5- Chastain
 - 6- Swin & Burnaby
 - 7- Horwitz
 - 8- Aida

سمیمی^۱ (۱۹۹۶) هم طی مطالعه‌ی خود که بر روی دانشجویان ژاپنی انجام دادند، بین اضطراب کلاس زبان و عملکرد زبان خارجی رابطه‌ی منفی یافتند. این محققان دریافته‌اند که افزایش اضطراب کلاس زبان در دانشجویان منجر به کاهش نمره‌های آنان در زبان خارجی گردیده و نهایتاً سبب نگرش منفی آنان نسبت به کلاس زبان خارجی شده است.

در سال‌های اخیر نیز تعداد زیادی مطالعه در مورد رابطه بین اضطراب کلاس زبان و عملکرد در زبان خارجی انجام شده است. برای مثال ابو رابیا^۲ (۲۰۰۴) رابطه بین اضطراب از کلاس زبان خارجی و موفقیت در زبان خارجی را مورد بررسی قرار داد. نتیجه‌های این تحقیق نشان داد که بین اضطراب از کلاس زبان خارجی و موفقیت در زبان در زمینه‌های نوشتن، صحبت کردن و خواندن رابطه‌ی منفی معنی‌داری وجود دارد. میلز، پاجارس و هیرون^۳ (۲۰۰۶) رابطه بین خودکارآمدی، اضطراب و تسلط بر زبان فرانسه در خواندن و گوش دادن را مورد بررسی قرار دادند. نتیجه‌های این محققان نشان داد که خودکارآمدی در خواندن با مهارت در خواندن رابطه‌ی مثبت داشته است، اما با اضطراب رابطه‌ی ندارد.

سومین متغیر مورد پژوهش در مطالعه‌ی حاضر عزت نفس است. در مورد مفهوم عزت نفس تعاریف متعددی صورت گرفته است.

کوپر اسمیت^۴ (۱۹۶۷) عزت نفس را این گونه تعریف می‌کند: «عزت نفس یعنی قضاوت شخصی از با ارزش بودن است، که در نگرش‌هایی که شخص نسبت به خود دارد بیان شده است و دامنه‌ی اعتقاداتی را که شخص در زمینه‌ی قادر بودن، با معنی بودن و با ارزش بودن در خود دارد، بیان می‌کند» (صص ۵-۴).

در مورد رابطه‌ی عزت نفس با یادگیری زبان خارجی مطالعه‌های متعددی صورت گرفته است که همگی بیانگر وجود رابطه بین عزت نفس و یادگیری آزمودنی‌ها در این زبان بوده‌اند. کنول و مورگان^۵ (۲۰۰۶) در مقاله‌ی خود تحت عنوان عوامل مؤثر بر یادگیری مطالب، رابطه‌ی مثبت معنی‌داری بین عزت نفس و یادگیری مطالب یافتند. پولفورد و سوها^۶ (۲۰۰۶)

-
- 1- Sito & Samimy
 - 2- Abu-Rabia
 - 3- Mills, Pajares, & Herron
 - 4- Coopersmith
 - 5- Kennewell & Morgan
 - 6- Pulford & Sohal

در مقاله‌ی خود تحت عنوان اثر ویژگی‌های شخصیتی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان نیز نقش مؤثر عزت نفس را بر یادگیری دانشجویان نشان دادند. الویس مارتین، پکسوتو، گوویا، امارال و پیدرو^۱ (۲۰۰۲) در تحقیق خود در مورد رابطه بین عزت نفس و موفقیت تحصیلی دریافتند که بین این دو متغیر رابطه‌ی مثبت وجود دارد. با توجه به نتیجه‌ی تحقیق‌های مربوط به متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش فرضیه‌های زیر بیان می‌شوند.

فرضیه‌های تحقیق

بین عزت نفس و عملکرد تحصیلی دانشجویان در درس زبان انگلیسی رابطه‌ی مثبت وجود دارد.

بین انگیزه‌ی موفقیت و عملکرد تحصیلی دانشجویان در درس زبان انگلیسی رابطه‌ی مثبت وجود دارد.

بین اضطراب کلاس زبان خارجی و عملکرد تحصیلی دانشجویان در درس زبان انگلیسی رابطه‌ی منفی وجود دارد.

بین عزت نفس، انگیزه‌ی موفقیت و اضطراب کلاس زبان خارجی و عملکرد تحصیلی دانشجویان در درس زبان انگلیسی رابطه‌ی چندگانه وجود دارد.

روش تحقیق

جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه‌ی آماری در این تحقیق شامل کلیه‌ی دانشجویان دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز می‌باشند که درس زبان عمومی را گذرانیده‌اند. از این جامعه تعداد ۱۹۸ نفر (که ۱۵۹ نفر آنها دختر و ۳۹ نفر دیگر پسر بودند) به روش تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب گردیدند.

1- Alves-Martins, Peixoto, Gouveia, Amaral, & Pedro

ابزار تحقیق

در این پژوهش از شش پرسشنامه استفاده گردید که دو پرسشنامه شامل پرسشنامه‌ی خودپنداره‌ی راجرز و پرسشنامه‌ی انگیزش تحصیلی جهت اعتباریابی پرسشنامه‌های اصلی مورد استفاده قرار گرفتند. پرسشنامه‌ها به شرح زیر می‌باشند.

پرسشنامه عزت نفس

این پرسشنامه توسط کوپر اسمیت در سال ۱۹۸۱ طراحی گردید، و برای اندازه‌گیری عزت نفس افراد مورد استفاده قرار گرفت. این پرسشنامه شامل ۵۹ ماده می‌باشد که به صورت بلی-خیر پاسخ داده می‌شوند. نمره‌ی بالا در این پرسشنامه نشان دهنده‌ی عزت نفس بالا می‌باشد. پایایی این مقیاس در مطالعه‌های متعددی محاسبه گردید. برای مثال هرز و کلون^۱ (۱۹۹۹) در مطالعه‌ی خود با استفاده از آلفای کرونباخ، ضریب پایایی این ابزار را ۰/۸۸ گزارش نمودند. در مطالعه‌ی حاضر ضریب پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۹ محاسبه گردید. همچنین، ضریب روایی این پرسشنامه از طریق همبسته کردن نمره‌های آن با نمره‌های پرسشنامه‌ی خودپنداره‌ی راجرز برابر با ۰/۵۲ محاسبه گردید که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود.

پرسشنامه انگیزه پیشرفت

این پرسشنامه توسط گیزلی (۱۹۷۱) ساخته شد و مرکب از ۶۴ ماده و ۱۳ مقیاس می‌باشد. در ۳۲ ماده بخش اول این آزمون هر ماده مشتمل بر دو صفت مطلوب می‌باشد و آزمودنی باید صفتی را که بیش‌تر به توصیف او می‌پردازد، مشخص سازد. در ۳۲ ماده بخش دوم این آزمون هر ماده مرکب از دو صفت نامطلوب است و آزمودنی باید صفتی را که کم‌تر به توصیف او می‌پردازد، مشخص سازد. مقیاس انگیزه پیشرفت این آزمون از ۲۰ ماده تشکیل شده است. ضریب پایایی این آزمون در مطالعه‌های متعدد مورد بررسی قرار گرفت. برای مثال نیسی، نجاریان و شیخیانی (۱۳۸۳) در مطالعه‌ی خود ضریب پایایی این آزمون را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۶۷ محاسبه نمودند.

1- Herz & Gullone

در پژوهش حاضر ضریب پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۶۵ محاسبه گردید. به منظور تعیین روایی این آزمون در پژوهش حاضر از روش سازه‌یابی و از طریق همبسته کردن نمره‌های این آزمون با نمره‌های پرسشنامه‌ی انگیزش تحصیلی استفاده گردید. ضریب روایی این آزمون برابر با ۰/۴۵ محاسبه گردید که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار می‌باشد.

مقیاس اضطراب کلاس زبان خارجی^۱

این مقیاس توسط هارویتز و همکاران (۱۹۸۶) طراحی شده و توسط محققان ترجمه گردیده است. این مقیاس شامل ۳۳ ماده می‌باشد و همه ماده‌ها بر اساس مقیاس پنج درجه‌ی لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم جواب داده می‌شوند. نمره‌های بالا در این مقیاس نشان دهنده‌ی سطح بالای اضطراب می‌باشد. متسودا و گوبل^۲ (۲۰۰۱) ضریب پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۸ محاسبه کردند. در پژوهش حاضر به منظور تعیین اعتبار این مقیاس نمره‌ی آن با نمره‌ی به دست آمده از امتحان زبان دانشجویان همبسته گردید. ضریب اعتبار برابر با ۰/۴۵- محاسبه گردید که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. ضریب پایایی آن نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۹ محاسبه گردید.

پرسشنامه‌ی عملکرد زبان انگلیسی

این آزمون که به منظور تعیین عملکرد تحصیلی در یادگیری زبان خارجی (انگلیسی) مورد استفاده قرار گرفت، توسط محققان ساخته شد. این آزمون شامل ۳۱ ماده و ۳ بخش می‌باشد. بخش اول شامل ۱۷ ماده مربوط به گرامر، بخش دوم شامل ۱۰ ماده مربوط به لغات و بخش سوم شامل ۴ ماده مربوط به درک مطلب می‌باشد. به منظور تعیین اعتبار این آزمون، نمره‌های آن با نمره‌ی امتحان زبان عمومی دانشجویان در دانشگاه همبسته گردید. ضریب اعتبار برابر با ۰/۴۷ محاسبه گردید که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود. همچنین، برای تعیین ضریب پایایی این آزمون از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که ضریب پایایی محاسبه شده برابر ۰/۷۵ بود.

1- foreign Language Classroom Anxiety Scale

2- Matsuda & Gobel

یافته‌های تحقیق

قبل از آزمون فرضیه‌ها و به منظور تعیین میانگین و انحراف معیار، تحلیل توصیفی روی داده‌ها انجام گرفت که نتیجه‌ی آن در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره‌های به دست آمده مربوط به متغیرهای تحقیق

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمره به دست آمده	حداکثر نمره به دست آمده	حداکثر نمره در پرسشنامه
اضطراب کلاس زبان خارجی	۵۸/۷۶	۲۱/۱۳	۴	۱۲۷	۱۳۲
عزت نفس	۳۹/۲۳	۸/۸۶	۱۴	۵۰	۵۸
انگیزه‌ی موفقیت	۳۸/۳۸	۱۲/۴۱	۱۴	۶۵	۶۶
عملکرد تحصیلی در زبان انگلیسی	۱۵	۵/۰۳	۴	۲۶	۳۱

یافته‌های مربوط به فرضیه‌های تحقیق

به منظور بررسی رابطه بین عزت نفس، انگیزه‌ی موفقیت، اضطراب کلاس زبان خارجی و عملکرد تحصیلی در درس زبان خارجی (انگلیسی) ضریب همبستگی ساده‌ی پیرسون مورد استفاده قرار گرفت که نتیجه‌های این تحلیل در جدول ۲ نشان داده شده‌اند.

جدول ۲. نتیجه‌های ضریب همبستگی ساده بین عزت نفس، انگیزه‌ی موفقیت، اضطراب کلاس زبان و عملکرد تحصیلی در زبان خارجی (انگلیسی)

عملکرد تحصیلی در زبان انگلیسی		متغیرها
p	r	
۰/۰۲	۰/۱۶	عزت نفس
۰/۰۰۰۱	۰/۶۳	انگیزه‌ی موفقیت
۰/۰۰۰۱	-۰/۳۲	اضطراب کلاس زبان

همان طوری که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، بین عزت نفس و عملکرد تحصیلی در درس زبان خارجی رابطه‌ی مثبت معنی‌داری وجود دارد. همچنین، بین انگیزه‌ی موفقیت و عملکرد تحصیلی در درس زبان خارجی رابطه‌ی مثبت معنی‌دار وجود دارد. نتیجه‌های مندرج

در جدول نیز نشان دادند که بین اضطراب کلاس زبان خارجی و عملکرد تحصیلی در درس زبان خارجی رابطه‌ی منفی معنی‌دار وجود دارد.

به منظور تعیین بهترین متغیر پیش‌بینی کننده‌ی عملکرد در درس زبان خارجی، تحلیل رگرسیون چندمتغیری روی داده‌ها انجام گرفت که نتیجه‌های آن در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. نتیجه‌ی تحلیل رگرسیون چندمتغیری به روش چندمرحله‌یی بین متغیرهای عزت نفس، انگیزه‌ی موفقیت و اضطراب کلاس زبان به عنوان متغیر پیش‌بین و عملکرد در زبان خارجی به عنوان متغیر ملاک

متغیرهای پیش‌بین	R	R2	F	Beta	P
انگیزه‌ی موفقیت	۰/۶۳	۰/۴۰	۱۲۳/۲۷	۰/۵۹	۰/۰۰۰۱
اضطراب کلاس زبان خارجی	۰/۶۶	۰/۴۴	۷۷/۸۸	-۰/۲۱	۰/۰۰۰۱

همان‌طور که در جدول ۳ نشان داده شده است، بین عزت نفس، انگیزه‌ی موفقیت و اضطراب کلاس زبان خارجی با عملکرد در درس زبان خارجی رابطه‌ی چندگانه‌ی معنی‌داری وجود دارد. همچنین نتیجه‌های این جدول نشان می‌دهند که بهترین متغیرهای پیش‌بین عملکرد در درس زبان خارجی در درجه‌ی اول انگیزه‌ی موفقیت و در درجه‌ی دوم اضطراب کلاس زبان خارجی هستند. این دو متغیر روی هم ۴۴٪ واریانس عملکرد تحصیلی در درس زبان خارجی را تبیین می‌کنند که از این مقدار ۴۰٪ مربوط به انگیزه موفقیت و ۴٪ مربوط به اضطراب کلاس زبان خارجی می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به هدف تحقیق که عبارت از بررسی رابطه‌ی بین عزت نفس، انگیزه‌ی موفقیت و عملکرد در زبان خارجی می‌باشد، نتیجه‌های تحقیق ارتباط مثبت معنی‌داری بین عزت نفس و انگیزه‌ی موفقیت با عملکرد در زبان خارجی را نشان دادند. همچنین نتیجه‌ها نشان دادند که بین اضطراب کلاس زبان خارجی و عملکرد در زبان خارجی رابطه‌ی منفی وجود دارد. در

تیین این نتیجه‌ها می‌توان گفت که افراد با عزت نفس بالا و همچنین با انگیزه‌ی موفقیت بالا انتظارات بالایی در جهت عملکرد خود دارا می‌باشند، در نتیجه سعی و تلاش می‌کنند که عملکرد آنها در یادگیری زبان خارجی بیش‌تر از دیگران باشد. همچنین افرادی که دارای اضطراب کلاس زبان خارجی کم‌تری باشند عملکرد آنها در یادگیری زبان خارجی بیش‌تر از دیگران می‌باشد. نتیجه‌های تحقیق نیز نشان داد که دو متغیر انگیزه‌ی موفقیت و اضطراب کلاس زبان خارجی ۴۴٪ واریانس عملکرد تحصیلی در درس زبان خارجی را تبیین می‌کنند که ۴۰٪ این واریانس متعلق به انگیزه‌ی موفقیت می‌باشد. در این رابطه می‌توان گفت که انگیزه‌ی موفقیت به عنوان یک محرک درونی سبب می‌شود که فرد تلاش زیادی جهت تحقق هدف‌های خود به عمل آورد و بر مشکلات فرا روی خود غلبه نماید. یادگیری زبان انگلیسی برای افراد غیرانگلیسی ممکن است بسیار دشوار باشد اما وجود انگیزه برای موفقیت در فرد سبب می‌شود که فرد مشکلات را تحمل نموده به یادگیری زبان پردازد. مک کلند (۱۹۶۱) اشاره می‌کند که انگیزه‌ی موفقیت علاقه‌ی ناخودآگاه برای برتری از طریق تلاش‌های شخصی است و فرد دارای این انگیزه، هدف‌هایی را برای خود در نظر می‌گیرد و جهت حصول آنها تلاش می‌کند و احساس مسؤولیت می‌نماید و جهت رسیدن به آنها مخاطره می‌کند و بطور فعالانه اطلاعاتی از طریق بازخورد، برای تلاش‌های خود به دست می‌آورد. در نتیجه، افرادی که دارای انگیزه موفقیت بالایی هستند تلاش زیادی برای فراگیری زبان خارجی به عمل می‌آورند. این نتیجه‌ها با یافته‌های والیکو (۲۰۰۰) و مارتینز (۲۰۰۳) همخوانی دارد.

در رابطه با اضطراب کلاس زبان خارجی به عنوان دومین متغیر پیش‌بین می‌توان گفت که اضطراب، به عنوان یک عامل بازدارنده در اعمال و رفتارهای فرد می‌باشد. بنابراین، افراد مضطرب ممکن است علیرغم داشتن توانایی برای انجام کار به دلیل این ویژگی تلاش لازم برای انجام کار خود به عمل نیاورند. این یافته‌ها با نتیجه‌های سیتو و سمیمی (۱۹۹۶)، ابورابیا (۲۰۰۴) و میلز، پاجارس و هیرون (۲۰۰۶) همخوانی دارد.

عزت نفس سومین متغیر در این تحقیق نیز رابطه‌ی مثبت معنی‌داری با عملکرد افراد در درس زبان خارجی داشته است. این یافته‌ها با یافته‌های کنول و مورگان (۲۰۰۶) و پولفورد و سوهال (۲۰۰۶) همسویی دارند. در این رابطه می‌توان گفت که افراد با عزت نفس بالا سعی می‌نمایند که مطابق با دید خود نسبت به خودشان عمل نمایند. به این صورت که این افراد

سعی می‌کنند بر اضطراب خود در انجام کار غلبه نموده، سعی فراوان می‌نمایند که نتیجه‌ی کار مثبت باشد. به عبارت دیگر افرادی که احساس ارزشمندی بیش‌تری نسبت به خود می‌کنند و خود را قادر به انجام کار بدانند سعی می‌کنند کار را به نحو احسن و مطابق با نگرش خود نسبت به خودشان انجام دهند. بنابراین، با توجه به نتیجه‌های به دست آمده در این پژوهش به اساتید و معلمان زبان خارجی توصیه می‌شود با توجه به اثر بازدارنده اضطراب کلاس زبان خارجی در یادگیری آن زبان، سعی نمایند با ایجاد جو مساعد و بدون ترس برای یادگیرندگان، اضطراب آنها را نسبت به کلاس زبان خارجی کاهش دهند. همچنین، با توجه به نقش تسهیل‌کننده انگیزه‌ی موفقیت در یادگیری زبان خارجی به معلمان و اساتید آن زبان پیشنهاد می‌شود با تشویق و ترغیب یادگیرندگان به یادگیری زبان، انگیزه‌ی موفقیت آنها را تقویت نمایند و افراد با انگیزه‌ی بالا را به عنوان الگو به سایر شاگردان معرفی نمایند. از طرفی با توجه به نقش مثبت عزت نفس در یادگیری زبان توصیه می‌شود که معلمان و اساتید زبان خارجی سعی نمایند با ایجاد رقابت سالم اعتماد به نفس شاگردان خود را افزایش دهند. در پایان به مسئولان تعلیم و تربیت پیشنهاد می‌شود با ایجاد دوره‌های آموزشی در زمینه‌ی افزایش عزت نفس و همچنین تقویت انگیزه‌ی موفقیت زمینه‌ی لازم برای موفقیت شاگردان در یادگیری زبان خارجی فراهم نمایند.

منابع

فارسی

نیسی، عبدالکاسم، نجاریان، بهمن و شیخیانی، محمد (۱۳۸۳). مقایسه‌ی اثرهای یادگیری مشارکتی و آموزش سنتی بر عملکرد تحصیلی، یادداری مطالب، انگیزه پیشرفت و خودپنداره دانش‌آموزان سال دوم متوسطه نظری شهر بوشهر. *مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز*، دوره سوم، سال یازدهم، شماره‌های ۳ و ۴ صص: ۲۵-۴۴.

لاتین

Aida, Y. (1994). Examination of Horwitz, Horwitz and Cope's

- construct of foreign language anxiety: The case of students of Japanese. *Modern Language Journal*, 78, 155–168.
- Abu-Rabia, S. (2004). Teachers' role, learners' gender differences, and FL anxiety among seventh-grade students studying English as a FL. *Educational Psychology*, 24, 711-721.
- Alves. M-Mrtins, F. Peixoto, M. Gouveia-Pereira, V. Amaral & I. Pedro (2002) Self-esteem and Academic Achievement Among Adolescents. *Educational Psychology*, 22, 1.
- Brown, H. D. (1973). Affective variables in second language acquisition. *Language learning*, 23, 231-244.
- Chastain, K. (1975). Affective and ability factors in second language learning. *Language Learning*, 25, 153-161.
- Coopersmith, S. (1967). *The antecedents of self-esteem*. San Francisco, CA: Freeman.
- Gardner, R. C. & MacIntyre, P. D. (1992). A student's contributions to second language acquisition. Part 1: Cognitive variables. *Language Teaching*, 25, 211-220.
- Gardner, R. C. & MacIntyre, P. D. (1993). On the measurement of affective variables in second language learning. *Language Learning*, 43, 157-194.
- Gardner, R. C. & Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and motivations in second language learning*. Rowley: Newbury House Publishers.
- Gardner, R. C., & Smythe, P. C. (1981). On the development of the Attitude/Motivation Test Battery. *The Canadian Modern Language Review*, 37, 510-525.
- Herz, L. & Gullone, E. (1999). The relationship between self-esteem and parenting style: A cross-cultural comparison of Australian and Vietnamese Australian adolescents, *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 30 (6), 742-761. Retrieved May 8, 2007, from <http://jcc.sagepub.com>
- Hilgard, E. R. (1963). *Motivation in learning theory*. New York: McGraw-Hill.
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B., & Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70, 125–133.
- Kennewell, S., & Morgan, A. (2006). Factors influencing learning through play in ICT settings. *Computers & Educatio*, 46, 3, April 2006, 265-279.
- Martinez, J. (2003). Academic Locus of Control, Achievement Motivation, and Academic Self-Efficacy: Predicting Academic Achievement in Hispanic and Non-Hispanic Middle School

- Children. *Modern Language Journal* 93, 128-138. Retrieved May 8, 2007, from <http://www.csufresno.edu>.
- Matsuda, S., & Gobel, P. (2001). Quiet apprehension: reading and classroom anxieties. *JALT Journal*, 23, 227-247.
- Mills, N., & Pajares, F., & Herron, C. (2006). A reevaluation of the role of anxiety: Self-efficacy, anxiety, and their relation to reading and listening proficiency. *Foreign Language Annals*, 39 (2), 276-29.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York, NY: Newbury House / Harper Collins.
- Pimsleur, P., Ludwig, M., & Andrew, L. M. (1962). Student factors in foreign language learning. *Modern Language Journal*, 46, 160-170.
- Pulford, B. D., & Harjit, S. (2006). The influence of personality on HE students confidence in their academic abilities. *Personality and Individual Differences*. 41, 8, December 2006, 1409-1419
- Ryan, A. M. (2001). The peer group as a context for the development of youth motivation and achievement. *Child Development*, 72, 1135-1150. Retrieved May 8, 2007, from http://www.childtrends.org/Files/Child_Trends
- Saito, Y., & Samimy, K. K. (1996). Foreign language anxiety and language performance: A Study of learner anxiety in beginning, intermediate and advanced-level college students of Japanese. *Foreign Language Annals*, 29 (2), 239-249.
- Spolsky, B. (1989). *Conditions for Second Language Learning*. Oxford: Oxford University Press.
- Swain, M., & Burnaby, B. (1976). Personality characteristics and second language learning in young children: A pilot study. *Working Papers in Bilingualism*, 2, 115-128.
- Teel, K. M., Debruin-Parecki, A., & Covington, M. V. (1998). Teaching strategies that honor and motivate inner-city African-American students: A school/university collaboration. *Teaching and Teacher Education*, 14, 479-495. Retrieved May 9, 2007, from <http://www.ingentaconnect.com/els>.
- Tahriri, A. (2003). *EFL Learners' Foreign Language Classroom Anxiety and its relationship to their Global Self-esteem*. Unpublished master's thesis. Shiraz University, Shiraz, Iran
- Walqui, A., (2000). Contextual factors in second language acquisition. ERIC Digest. Retrieved June 9, 2007, from <http://www.cal.org/ericcll/digest/0005contextual.html>